

M
E
N
O
R
A
d
e
F
O
C
Ș
A
N
!

Minirevista Comunității Evreilor din Focșani

Nr. 1 // 01 - 31.01.2010 Anul 2
APARIȚIE LUNARĂ

MENORA – MINIREVISTA A COMUNITĂȚII EVREILOR FOCȘANI

S u M a R

1. – FILE DE ISTORIE NEAGRĂ – POGROMUL DE LA BUCUREȘTI – Pag.3
2. – FILE DE ISTORIE NEAGRĂ – POGROMUL DE LA BUCUREȘTI – Pag.4
3. – ȘTIRI PE SCURT – Pag.5
4. – VEDETISME – Pag.6
5. – ȘTIRI DESPRE ISRAEL – Pag.7
6. – HAI SĂ BUCĂTĂRIM! – Pag.8
7. – UMOR LA PURTĂTOR – Pag.9
8. – ȘTIAȚI CĂ? – Pag.10
9. – CURIOSITĂȚI ISTORICE – Pag.11
- 10.– DICȚIONAR IUDAIC – Pag.12
- 11.– REMEDII NATURISTE – Pag.13
- 12.– NATURA LA ÎNDEMÂNA TA! – Pag.14
- 13.– CALENDARUL LUNII IANUARIE – Pag.15
- 14.– CULTURA ȘI ISTORIA NU TREBUIE SĂ PIARĂ ..... – Pag.16
- 15.– INFO-CLUB / AGENDA ACTIVITĂȚILOR LUNII IANUARIE – Pag.17
- 16.– SĂRBĂTOAREA DE TU BI SHVAT – Pag.18/19
- 17.– ANIVERSARE M. EMINESCU / LANSARE DE CARTE – Pag.20
- 18.– POȘTALIONUL A SOSIT ! – Pag.21
- 19.– O CARICATURĂ DE EDIȚIE ! – Pag.22

Colectivul Redacțional

Mircea Rond – Președintele Comunității Focșani (Vrancea)

Harieta Rond – Responsabil cu vârsta de mijloc

Negoită Teodor Bogdan – editor proiect/corector/redactor (conceptul și grafica sunt ale titularului)

REDACTIA:

Str. Oituz nr. 4, FOCȘANI

SITE OFICIAL AL COMUNITĂȚII FOCȘANI : www.focsani.jewish.ro

e-mail: rondmircea@yahoo.com

telefon: 0237/623959 mobil: 0745171287

File de istorie neagră - Pogromul de la București

Anul acesta, mai exact în luna ianuarie se împlinesc 69 de ani de la acele zile cumplite de 21-23 ianuarie 1941, zile ale revoltei legionare conduse de Horia Sima împotriva generalului Ion Antonescu. Rebeliune a legionarilor care au inițiat și condus cel mai mare și violent pogrom împotriva evreilor din istoria României. Închin aceste rânduri în amintirea tuturor acelor evrei români, care au fost bătuți, schingiuiți, torturați, batjocoriți și uciși în mod abominabil de către conducătorii țării în care s-au născut și pe care aceștia au iubit-o dar care nu i-a tratat ca pe niște cetățeni cu drepturi depline și cu respectul care s-ar fi convenit. Pogromul de la București și din împrejurimile sale, au însemnat o întregă înșiruire de manifestări violente, de agresiuni, de crime inimaginabile împotriva evreilor, care au avut loc în timpul rebeliunii legionare din iarna lui 1941.

Lucrurile acestea nu fac nici astăzi cinste statului român și nu reprezintă de altfel pe români, sincer nu pot decât să mă detașez și să condamn, punând la zidul infamiei aceste „gesturi”, dar ar fi mult prea puțin. De aceea avem datoria morală cel puțin, să rememorăm acele clipe, pe acei martiri, oameni nevinovați, doar pentru simplul fapt de a fi născuți *evrei* și să luăm aminte pentru ca astfel de atrocități să nu mai poată fi comise.

În ceea ce privește raportul Comisiei Internaționale pentru Studiarea Holocaustului din România, se afirmă că pogromul „*nu a fost un eveniment izolat, rupt de atmosfera opresivă și de persecuțiile tipice din statul național-legionar, ci punctul culminant al evoluțiilor evenimentelor*”. Era previzibil, ca toate malfuncțiunile și mașinațiunile care aveau loc și situația politică și legislativă prefigurau un viitor conflict de amploare și de acest gen. Afirm acestea, pentru că regele Carol al-II-lea era infim interesat de soarta evreilor dacă a fost în stare să-și dea cvorul pentru un act normativ ce afirma despre evrei că sunt „**rasă inferioară**”, de aici pași au fost călăuziți foarte ușor înspre emiterea unor decret-legi care încorsetau și mai mult drepturile pe care le mai dețineau evreii. Prefigurarea conflictului dintre Antonescu și Legiune asemenea unei fierturi lungi, lăncede la foc mic dar care gata, gata să de-a în clocot în care taberele deopotrivă se antipatizau dar aveau o pasiune în comun ura față de evrei. Atmosfera aceasta care trenea avea să ia o nouă turnură în momentul în care 65 de demnitari politici sunt uciși de legionari drept răspuns pentru uciderea lui Corneliu Z. Codreanu, sau poate că peste toate acestea la doar două zile distanță tot ei îl vor asasina pe renumitul istoric și om politic N. Iorga.

Cert este că relațiile dintre legionari și Antonescu erau ca și rupte, între cele două facțiuni se delimita o așa zisă falie, fără cale de conciliere. Dar asta nu ia împiedicat nici o clipă pe legionari să-și continue actele ilegale de-ai ataca pe evrei, ei dedându-se în continuare unor și mai multe fărădelegi, parcă și mai înverșunați. Antonescu a reacționat puțin sau mai deloc, oricum el nu dorea decât înlăturarea legionarilor de la putere, pentru el „*jidani*” – erau probleme de stat pe care avea să le rezolve pe rând. Așadar pasul mic către un conflict era infim, legionari încercau să acapareze prin *propagandă intensă* împotriva evreilor cât mai mulți adepti, dar și defăimarea lui Antonescu care socoteau ei era o uneltă a acestor evrei. Măsura luată de Antonescu pe 18 ianuarie 1941 de a desființa posturile de „comisari de românizare” – ia determinat pe legionari să interpreteze această măsură ca un atac direct – cerând demisia lui Antonescu și dorind să creeze un gurvener legionar în frunte cu Horia Sima. Pretextul izbucnirii rebeliunii de la București – un agent britanic de sorginte greacă ucide pe maiorul de aviație german Dohring – incidentul acesta servește ambelor părți pentru a tranșa situația. Fapt pentru care Antonescu trece la o serie de destituiri în masă, cu care legionari nu sunt de acord, fapt pentru care legionari se înarmează masiv și încep să ocupe diverse locații strategice, →

MENORA – MINIREVISTA A COMUNITĂȚII EVREILOR FOCȘANI

precum Prefectura, Siguranța, Cazarma gardienilor publici unde aceștia se baricadează. Acestea din urmă determină ca-n seara zilei de 21 ianuarie 1941 rebeliunea legionară să fie generalizată pe tot cuprinsul țării. Riposta armată nu se lasă așteptată, fiind comasate trupe de către generalul I. Antonescu în București ordinul fiind dat în seara zilei de 22 ianuarie. Cu prețul câtorva ore, armata avea să învingă peste tot rezistența legionarilor, cei drept și cu prețul câtorva vieți ale ostașilor români. A doua zi armata avea să lupte împotriva legionarilor din alte câteva zeci de clădiri unde mai rămăseseră cuiburi de legionari care opuneau rezistență. Cert este faptul că legionari rămași în viață s-au grăbit să părăsească Bucureștiul, luând drumul străinătății.

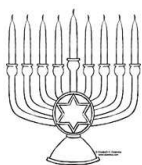
Pogromul a fost determinat de ocuparea legionarilor a centrelor de securitate, apoi ei au atacat centrele evreiești, începând jafurile asupra cartierelor evreiești. Propaganda dusă de legionari prin care era susținută ideea că armata primea ordine de la „jidoviți” e un mic exemplu. Cei care i-au atacat pe evrei, alături de legionari au fost jandarmii legionari, organizațiile de muncitori legionari și studenții legionari dar și personalul prefecturii de poliție din București. Jaful, devastarea și violența erau ordinea de zi a legionarilor, mai ales dacă acest ordin venea din partea unui ministru precum Iașinski. Încep incendiile masive, devastările locașelor de cult, pe cei găsiți asupra locurilor cad victime sigure și fără apărare ale unor torturi și execuții năucitoare. Templul Coral și Bet Midraș, locașe de cult ce cad pradă acestor fanatici, dar și Templul Unirea Sfântă și Sinagoga Bet El, precum ca și Sinagoga Cizmarilor au aceeași soartă în mâinile hoardelor dezlănțuite de legionari și continuând până și cu casele învecinate evreiești. La Sinagoga Mare aidoma, au distrus tot, chiar și documentele istorice, religioase, despre enoriașii evrei nu putem spune decât că li s-au aplicat aceleași „tratamente”. Sinagoga sefardă Cahal Grande a fost arsă din temelii și ea și alte sinagogi vechi de sute de ani. Tot ce însemna carte, suluri și obiecte de cult erau arse, legionari jubilau dansând și intonau imnul crezului lor, chinuind victimele întratât cât să privească cum tot ce le era drag piere, în fum și viața lor care atârna pe un fir subțire.

Centrele de tortură erau organizate și lucrau la foc continuu, deoarece legionarii în acele zile au arestat câteva mii de evrei, ridicăți de pretutindeni, de pe stradă, de acasă, din sinagogi, indiferent de vârstă sau sex, erau adunați în camioane, apoi în centre și anchetați. Anchetăți dar nu oricum, torturați, schingiuiți, îngenunchiați din toate punctele de vedere doar pentru a ceda și de a fi deposedați de bunurile lor, fie ele bani, bijuterii sau proprietăți. La Prefectura poliției capitalei, sediul C.M.L. „Ing. Gheorghe Clime” din Calea Călărași nr.37, Comisariatul XV de Poliție, Sediul Uniunii Comunităților Evreiești, Primăria Jilava, Moara Străulești și alte locații au fost amplasamentele în care legionarii și-au derulat procesul mârșav de prigonire a evreilor. Masacrele de la Abator și Jilava rămân la fel de sângeroase prin metodele și chinurile inexprimabile la care legionarii și-au supus victimele.

Statistica vorbește de 125 de trupuri (victime) și 1275 de prăvălii vandalizate, precum ateliere și apartamente din București, sunt totuși o notă contabilă infimă și necuprinzătoare a prejudiciilor făcute. Deoarece atât în rândul oamenilor dar și de ordin material cifra s-ar ridica la mai mult de atât, întrucât identificarea victimelor a fost anevoioasă și precară, evrei nefiind nu numai din București. Chiar și cei care-și schimbaseră religia nu fuseseră luați în calcul.

Cât despre imediata negare a pogromului de către legionari și că lucrurile nu ar fi fost întocmai așa, prin încercări de disculpare și sustragere, nu au scuzat și nu scuză niciodată barbarismul acelor zile, ce și astăzi bântuie mintea oricărui român ce-și iubește și stimează semenii și țara.

Articol realizat de Negoită Teodor Bogdan

Ș T I R I P E S C U R T

- O nouă specie de păianjen, descoperită recent în sudul Israelului și catalogată drept cea mai mare arahnidă din Orientul Mijlociu, ar putea fi în pericol de dispariție, avertizează cercetători israelieni de la Universitatea din Haifa. Păianjenul în cauză aparține speciei "Cerbalus" și a fost descoperit printre dunele din regiunea Arava, din sudul Israelului, de către un grup de biologi de la Haifa. Având membrele care ajung să măsoare chiar și 14 centimetri, acest păianjen este amenințat cu dispariția din cauza deteriorării habitatului său, deoarece dunele printre care trăiește s-au redus în ultimii ani la o suprafață de numai șapte kilometri pătrați. Deși deocamdată nu se cunosc prea multe detalii pentru a se poate face o analiză amplă asupra acestei noi specii, experții ne asigură că este vorba de o specie nocturnă, activă cu predilecție în lunile calde ale anului și care trăiește sub pământ în tunele construite chiar de el, pe care le acoperă cu nisip și alte particule pentru a le camufla. Doctorul Uir Shanas, care conduce grupul de oameni de știință care a descoperit și studiat noua specie, a lansat un apel la conservarea dunelor. "Noua descoperire ne demonstrează astfel că mai avem de analizat zona și cu siguranță mai există și alte specii necunoscute încă nouă. Dacă nu conservăm habitatele în care trăiesc aceste specii, vor dispărea până ce măcar noi le-am fi descoperit", a avertizat dr. Shanas.

- Temperaturile destul de neobișnuite pentru perioada aceasta a anului în Israel din timpul iernii îi determină pe israelieni să poată merge la plaja pentru a se bucura de valul de căldură din aceasta iarnă. Temperatura ajungând de cele mai multe ori la 20 de grade celsius în contextul în care nordul Europei se confruntă cu temperaturi în unele locuri foarte scăzute. Potrivit cotidianului israelian Maariv, aparatele de aer condiționat, închise de obicei în timpul iernii, au fost repornite în sudul Israelului, la sfârșitul acestei săptămâni, prognoza fiind de 29 de grade celsius. La Ierusalim cât și în Cisiordania au fost înregistrate temperaturi de 25 de grade, prognoza pentru următoarele zile anunțând temperaturi similare. Între timp, Parisul, Londra, Berlinul, Viena și chiar Madridul se confruntă cu ninsori, în vreme ce temperatura a scăzut la -21 de grade în nordul Scoției.

- Acțiunea de revendicare a Iordaniei care a depus o plângere la UNESCO pentru a reintra în posesia Manuscriselor de la Marea Moartă, care i-au fost luate de Israel în timpul Războiului de șase zile din 1967. „Guvernul posedă documente juridice care dovedesc că Iordania este proprietara manuscriselor”, a declarat șeful Serviciului iordanian pentru antichități, Rafea Harahsheh. Israelul nu revendică însă proprietatea acestor manuscrise, considerându-se numai „paznicul” lor. Manuscrisele de la Marea Moartă datează din secolul I înaintea erei noastre, fiind atribuite comunității religioase a esenienilor.

MENORA – MINIREVISTA A COMUNITĂȚII EVREILOR FOCȘANI

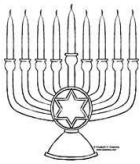
VEDETISME

◇ Datoria lui Nicolas Cage către stat a depășit 13 milioane \$. Faimosul actor a devenit în ultimul timp o vacă de muls. Criza și așa cum zice el, maganerul său l-au adus aproape de faliment. Investițiile neprofitabile, ce ar mai fi luat pe sub mână contabilul său, plus datoriile către Fisc l-au adus pe Cage într-o postură ingrată. Silit să plătească statului 6.617.550 \$ pentru impozite neplătite între anii 2002 și 2007, actorul a fost anunțat că mai trebuie să dea încă pe atât pentru anul 2008. Conform lui Sam Levin, fostul său manager, cu care se judecă, Nicolas Cage avea în 2008, 15 "palate" în toata lumea, patru iahturi, un avion personal, bijuterii și piese de artă în valoare de mai multe milioane de dolari. Chiar dacă l-a acuzat că l-a adus, datorită incompetenței, într-o situație financiară "catastrofală", vedeta a declarat pentru TMZ că își va achita toate datoriile.

◇ Arătosul actor britanic Robert Pattinson s-ar putea să primească rolul principal în următorul film "Spiderman". La ora actuală starul în vârstă de 23 de ani se află în mijlocul negocierilor cu producătorii filmului, anunță mirror.co.uk. Noua producție va fi cu totul specială: va fi realizată 3D, iar distribuția va fi cu totul alta, față de filmele anterioare. Fanii lui Toby Maguire s-au declarat devastați de retragerea acestuia din rolul lui Spiderman, iar producătorii au înțeles că trebuie să aducă în locul lui un actor pe măsură. Se pare că Pattinson e deocamdată cea mai potrivită alegere. O sursă de la Hollywood a declarat: "Se zvonește că Robert e super tare și că e perfect pentru a-i lua locul lui Tobey. Va fi greu să le câștige inimile fanilor lui Maguire, dar poate s-o facă".

◇ Celebrul actor chinez, Jacke Chan, a primit recent o sosie de ceară, găzduită de Muzeul Madame Tussaud's din Hollywood, SUA. Statuia îi seamănă atât de bine că nici nu mai știi care este adevăratul Jackie Chan în carne și oase și care este copia. El a afirmat: "Este o onoare să te afli în oricare din muzeele Madame Tussaud's și știu că atunci când mă voi pensiona, când nu voi mai fi în fața camerelor de luat vederi, fanii vor putea să mă vadă în continuare. Iar partea bună în legătură cu ceara este că nu îmbătrânește niciodată. Jackie Chan mereu tânăr", a declarat actorul, mândru de statuia sa de ceară.

◇ Sandra Bullock a donat un milion de dolari organizației "Doctors Without Borders Emergency Operations" care asigură asistență medicală victimelor seismului din Haiti. Actrița vrea astfel să sprijine costurile operațiilor medicale necesare persoanelor rănite în urma cutremurului devastator care a lovit pe 12 ianuarie Haiti. "Am vrut să mă asigur că donația mea va ajunge imediat în întâmpinarea problemelor locuitorilor din Haiti afectați de această catastrofă", a declarat Sandra pentru presa americană. În prezent toate centrele medicale ale organizației "Doctors Without Borders Emergency Operations" din Port-au-Prince au fost parțial afectate, iar răniții sunt tratați în corturi amplasate în fața ruinelor spitalului "Trinite".

ȘTIRI DESPRE ISRAEL

@ Israel cochetează cu ideea de a cumpăra un al șaselea submarin din Germania, ca parte a efortului său de a-și consolida armata în fața amenințării nucleare iraniene, au anunțat oficiali. Statul evreu are trei submarine diesel clasa Delfin, alte două fiind deja comandate la șantierul Howaldtswerke-Deutsche Werft (HDW) și urmând a fi primite până în 2012. Aceste nave se crede că au fost desfășurate cu rachete nucleare de croazieră. Ministrul israelian al Apărării, Ehud Barak, care va face o vizită la Berlin cu premierul Benjamin Netanyahu, va cere guvernului Merkel să adopte vânzarea unui nou submarin. "Delfinii" costă circa 700 milioane de dolari, dar cei din flota israeliană au fost primiți cu un discount din partea Germaniei. "Suntem în dialog pentru un al șaselea submarin, dar nu a fost luată nicio decizie. Trebuie observate dure chestiuni bugetare," arăta un oficial israelian. Israelienii au lăsat să înțeleagă anterior că nu exclud posibilitatea unei lovituri militare contra Iranului, dacă diplomația nu are succes în oprirea programului nuclear al acestui stat.

@ Israel acuză Turcia că încurajează antisemitismul. Umilirea ambasadorului turc de către vice-ministrul israelian de Externe Danny Ayalon, de la începutul lunii, a ofensat Turcia, dar a subliniat Ankarei că a trecut linia în relația sa cu Israel, arată un raport pregătit de diplomații israelieni, citat de Haaretz. Raportul de șapte pagini mai acuză că premierul turc Recep Tayyip Erdogan "indirect incită și încurajează" anti-semitismul. În ce privește umilirea ambasadorului, se scrie că deși aceasta i-a ofensat grav pe turci pentru mulți ani de acum înainte, "în același timp, maniera în care oficialii turci, inclusiv Erdogan, au pus capăt crizei ar putea indica că Turcia recunoaște că a intrat în zona roșie și a ajuns la limitele răbdării guvernului israelian." Mare parte din raport se concentrează pe Erdogan, pe care îl consideră principala cauză a divergențelor între cele două state. "În opinia noastră, de când partidul său a preluat puterea, Erdogan a condus un proces continuu de prezentare negativă a Israelului în opinia publică turcă," prin intermediul discuțiilor nesfârșite despre suferința palestiniană, acuzarea repetată a Israelului de crime de război și chiar "expresii și incitări anti-semite," se scrie. Despre acesta se spune că "indirect incită și încurajează" antisemitismul în Turcia și că pentru el și apropiați "nu există deosebire între israelieni și evrei, iar feroarea și criticile lor anti-Israel devin anti-evreiești."

@ Rudele și prietenii fostului prim-ministru israelian Ariel Sharon au marcat împlinirea a patru ani de la atacul cerebral care l-a aruncat într-o comă pe care medicii săi o consideră ireversibilă. Dov Weisglass, ex-consilier diplomatic al lui Ariel Sharon, a relatat că semnele vitale ale celui care a condus statul evreu din februarie 2001 până în ianuarie 2006 rămân bune, chiar dacă el riscă să nu-și mai recapete niciodată cunoștință. Potrivit lui Raanan Gissin, alt prieten apropiat și fost purtător de cuvânt al lui Sharon, fostul șef al guvernului și al partidului centrist Kadima nu este conectat la un aparat de respirat artificial, dar are nevoie uneori de masca cu oxigen pentru a respira noaptea. "Nu se înregistrează nici-o schimbare pe plan fiziologic. Corpul său funcționează, dar el rămâne inconștient", a explicat el. "Nimeni nu știe dacă ne aude sau nu." Raanan Gissin își vizitează cu regularitate vechiul prieten, în vârstă de 81 de ani, la fel ca și familia și personalul ex-generalului devenit prim-ministru. "Speranța noastră este că el să-și revină într-o zi", mai spune Gissin, fără să fie însă prea convins că acest eveniment se va mai produce. În 2005, Sharon și-a șocat o parte din partizani prin decizia unei retrageri unilaterale israeliene din Fâșia Gaza, prima etapă a planului său de separare de palestinieni. Bazându-se pe o rată de popularitate record, el părea pe cale să fie reconfirmat în funcție când un atac cerebral l-a doborât în 4 ianuarie 2006, lăsându-l de atunci între viață și moarte.

HAI SĂ BUCĂTĂRIM ! – HRANĂ SĂNĂTOASĂ, PENTRU TINE !

☞ **Salată de legume cu piept de pui** – **Ingrediente** : 500g file de piept de pui; condimente pentru carne de pui; 1 ceapă; 1 țelină mică; 1 gulie; 2 ardei grași; 500g roșii; 1 portocală; ½ lămâie; 50ml ulei (de preferință de măsline); 1 legătură verdeață; sare. **Mod de concepere** : spălați pieptul de pui, îl uscați folosind un șervet și îl tăiați în felii, pe care le condimentați după gust. Le frigeți la foc mic, pe ambele părți, în tigaia wok sau pe grătar. În acest timp, pregătiți legumele, continuând să supravegheați pieptul de pui să nu se ardă sau să se usuce. Curățați și spălați ceapa, gulia, ardeii și țelina. Portocala o decojiți, ceapa o tăiați solzișori, ardeii în fâșii subțiri, iar feliile de portocală în 2-3 bucăți. Dați apoi pe răzătoarea mare țelina și gulia. Spălați roșiile și le tăiați în felii. După ce pieptul s-a fript, tăiați pieptul de pui în cuburi. Tocați mărunț verdeața pe care, în prealabil a-ți spălat-o. Într-un castron puneți toate ingredientele, presărați sare după gust, turnați zeama de lămâie și uleiul și amestecați ușor.

☞ **Ficat învelit în piept de porc** – **Ingrediente** : 500g ficat de porc sau de vită; 5 felii de piept de porc proaspăt sau afumat; 1 linguriță maghiran; ½ linguriță cimbru; sare; piper; boia; țepușe pentru frigărui. **Preparare** : alegeți felii lungi de piept, apoi spălați ficatul în mai multe ape și îl porționați în 5 bucăți. Înveliți bucățile de ficat în feliile de piept de porc și le străpungeți cu țepușele pentru frigărui. Veți presăra peste ele maghiranul și cimbrul, le veți frige pe grătarul încins, la foc moderat sau pe jar domol, pe ambele părți. Calde, le sărați și le condimentați cu piper și boia.

☞ **Gogoșele cu parmezan** – **Ingrediente** : 4 ouă; 70g unt; 4 linguri smântână; 2 linguri făină; 3 linguri parmezan ras fin; 200ml ulei pentru prăjit; sare. **Modul de preparare** : separați albușurile de gălbenușuri. Frecați spumă untul la temperatura camerei, cu nițică sare. Adăugați pe rând gălbenușurile, smântâna, făina cernută, parmezanul și le omogenizați. Bateți apoi albușurile cu un praf de sare până când, dacă întoarceți vasul, spuma să nu cadă. Incorporați albușurile în compoziția cu gălbenușurile, amestecând-o ușor, de jos în sus. Din această compoziție faceți gogoșele, pe care le prăjiți în uleiul încins, având grijă să le întoarceți pe ambele părți pentru a se rumeni uniform. Apoi le scoateți pe un șervet absorbant și le serviți calde, căci dacă se răcesc, nu mai sunt atât de pufoase. Sfat util : dacă presărați parmezan sau cașcaval ras peste acestea calde, se va topi și va adera la ele, putând constitui un suport eficient pentru cubulețe de ciuperci, măsline, ardei sau alte legume. Așa veți obține un aperitiv delicios și ingenios ce va stârni invidia!

(VĂ URĂM POFTĂ BUNĂ!!)

UMORUL PE TIMP DE CRIZĂ

☀️ Angajații unei companii multinaționale sunt întrebați ce vor face cu banii din prima de Crăciun. Elvețianul : Din banii de primă îmi cumpăr o barcă. Reporterul : Și cu restul? Elvețianul : Și cu restul îmi renovez fațada casei. Englezul : Din banii de primă îmi cumpăr o mașină sport. Reporterul : Și cu restul? Englezul : Și cu restul mă duc într-o excursie în Africa. Românul: Din banii de primă îmi cumpăr un pulover. Reporterul : Și cu restul? Românul: Restul mi-l dă mama.

☀️ Cu câteva zile înainte de falimentul băncii la care lucrau, doi angajați ai Lehman Brothers își terminaseră programul de lucru și se aflau în lift. Unul apasă butonul, însă liftul nu se mișcă. „Ce se întâmplă? De ce nu vrea să coboare?”. Celălalt scoate laptopul, deschide un program, introduce indicii, calculează, după care îi explică primului: „E logic, potrivit modelului meu matematic, mai jos de atât nu se poate“.

☀️ “Astăzi s-a anunțat o rată a șomajului record ca urmare a crizei bancare. Spărgătorii de bănci islandezi sunt cei mai loviți“.

☀️ Un matematician, un contabil și un economist candidează pentru același post. Angajatorul îl întreabă pe matematician: „Cât fac doi plus doi?” „Patru“, răspunde matematicianul. „Sigur patru?“, întreabă angajatorul. „Sigur, sigur!“. Angajatorul îl cheamă apoi pe contabil și îi pune aceeași întrebare. Contabilul răspunde „în medie patru, plus sau minus 10%, dar în medie patru“. Aceeași întrebare îi este pusă și economistului. Acesta se ridică, închide ușa, trage draperiile, dă drumul la muzică, se așează lângă angajator și îl întreabă: „Cât ai vrea să faci?“.

☀️ Mark Twain în fața graficelor: “Octombrie este una dintre lunile deosebit de periculoase pentru speculații bursiere. Celelalte sunt iulie, ianuarie, septembrie, aprilie, noiembrie, mai, martie, iunie, decembrie, august și februarie.”

☀️ Aceasta este o înștiințare pentru toate femeile din lume. O cercetare recentă a descoperit că bărbatul este animalul cel mai nefericit din lume pentru că el are: țâțe fără lapte, ouă fără coajă, cocoșel fără aripi și sacul fără bani. Se mai pare că în 80% din cazuri femeile nu se mai căsătoresc pentru că și-au dat seama că, pentru 70 de grame de cârnaț nu are nici un sens să țină tot porcul în casă.

☀️ Dacă o mai ține criza economică tot așa, vor mai rămâne doar două bănci: banca de spermă și banca de sânge. Când vor fuziona, noua bancă se va numi The Bloody Fucking Bank.

☀️ Deoarece nu se mai poate cu actuala echipa guvernamentală, primul ministru al României s-a gândit să aducă 9 experți japonezi pe posturile de miniștri. Iată noii miniștri: 1. Nimika Nuimoka 2. Yaspaga Shidute 3. Vreypostu Daybanu 4. Undeypliku Katesparg 5. Winoakuma Kuosuma 6. Furatzara Kutotu 7. Bagabany Labayatu 8. Totkumita Madeskurk 9. Nufurytu Furyo

☀️ Bursa este un mod de a lua banii oamenilor care se cred deștepți. Pentru proști se folosește Loto.

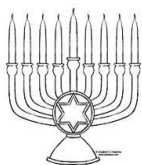
☀️ -Tată, care este diferența dintre prosperitate și criză? întreabă Bulă.
- E simplu, Bulă. Prosperitate înseamnă Mercedes, șampanie, vilă la Snagov, amantă. Criză înseamnă metrou, sifon, garsonieră în Ferentari, măta.

Știați Că

.....

- Orașul german Ulm (Wurtemberg), aflat pe Dunăre, este locul de naștere al lui Albert Einstein. În școală, mediocru, dar cu o inteligență deosebită, a devenit un renumit savant. A excelat prin teoria sa, a relativității, care a revoluționat fizica.
- Dacă țiți timp de 8 ani, 7 luni și 6 zile, o să produci suficientă energie pentru a fierbe o ceașcă de cafea. (E greu de crezut că merită să faci asta).
- Cea mai joasă temperatură înregistrată vreodată pe glob este de -89 grade C. Aceasta s-a întâmplat în data de 21 iulie 1983, la Vostok în Antarctica.
- Tratamentul îndelungat cu mult Prednison duce la o decalcifiere puternică a oaselor.
- Cea mai lungă cădere fără parașută căreia i s-a supraviețuit Vesna Vulovic (Iugoslavia) avea 23 de ani și era stewardesă la Jugoslavenski Aerotransport, când avionul DC-9 în care se afla a explodat, pe 26 ianuarie 1972. În interiorul unei secțiuni a cozii, Vulovic a supraviețuit căderii de la 10160 m înălțime deasupra regiunii Serbsk, Kamenice, Cehoslovacia (acum Republica Cehă), în ciuda multiplelor fracturi. A stat în comă 27 de zile și a rămas în spital 16 luni.
- Cea mai ridicată glicemie Alexa Painter (SUA), de doi ani, a supraviețuit unei glicemii de 2 495 mg/dl, de 20,7 ori mai mare decât media, înregistrată pe 30 dec. 1991, când a fost internată în spitalul din Roanoke, Virginia, SUA, cu o formă severă de ketoacidoză diabetică. Comparativ, marja normală este de 80-120 mg/dl.
- Cea mai rapidă pasăre înotătoare Pinguinul Pygoscelis papua are o viteză maximă de circa 27 km/h.
- Cel mai mare pui... Cu două luni înainte de naștere, puiul de balenă albastră Balaenoptera musculus crește în greutate cu 2 t - de circa 1 000 de ori mai mult decât fătul de om în uter. Puiul nou-născut are 6-8 m lungime și cântărește 2-3 t. Zilnic, el bea cam 200 l de lapte matern și ia în greutate până la 90 kg - greutatea unui om adult. Până la șapte luni, când este înțărcat, aproape își dublează lungimea și atinge uimitoarea greutate de 20 t. Balena albastră este cel mai mare mamifer din lume.
- Cea mai mare distanță străbătută de vocea umană... Distanța obișnuită până la care poate fi auzită, în aer liber, o voce de bărbat, în condiții de liniște și absență a curenților de aer, este de 180 m. Silbo, limbajul fluierat al locuitorilor vorbitori de spaniolă de pe insula La Gomera din Canare, este inteligibil, în condiții ideale, până la o distanță de 8 km. A fost înregistrat cazul unui vorbitor de silbo care noaptea, peste o întindere de apă liniștită, în condiții acustice optime, a fost auzit la o distanță de 17 km.
- Cel mai mare carnivor... Un schelet de Gigantosaurus carolinii, cel mai mare dinozaur de pradă, de 12,5 m lungime și 8 t greutate, a fost descoperit la Neuguen, în Patagonia, Argentina, în 1995. Oasele sugerează că era mai înalt decât Tyrannosaurus Rex. A trăit cu circa 110 milioane de ani în urmă - cu 30 de milioane înaintea lui T. Rex.

CURIOZITĂȚI ISTORICE

☼ Din echipajul navei germane de război Bismarck a făcut parte și un motan, pe nume Oscar. Când nava a fost scufundată, acesta a fost salvat de un marinar și adus la bordul unui alt vas, Cossack. Cinci luni mai târziu, și Cossack e scufundat, dar Oscar ajunge pe nava Ark Royal. După trei săptămâni, un submarin german U-boat scufundă Ark Royal, dar pisica e din nou salvată. Autoritățile navale au decis atunci că Oscar trebuie să rămână pe uscat. Potrivit înregistrărilor marinei britanice, Oscar a trăit bine-mersi până în 1955.

☼ Semnul \$ a fost scris pentru întâia oară în 1788 de Oliver Pollock, un afacerist din New Orleans, care a combinat câteva simboluri ale monedei spaniole.

☼ Americanii au cumpărat în anul 1803, statul federal Louisiana de la Franța.

☼ Il Principe (Princepele) este numele cărții care l-a făcut celebru pe Machiavelli ca teoretician al ordinii de stat.

☼ Belgia s-a separat de Regatul Unit al Olandei în anul 1830.

☼ Bancherul francez Baronul Rothschild a fost activ în mișcarea de rezistență ca membru al Forțelor Franceze Libere, în perioada celui de-al Doilea Război Mondial.

☼ Ordinul Templierilor a fost desființat în urma procesului intentat în Franța între anii 1307 - 1314.

☼ Dom Pedro, moștenitorul tronului portughez a proclamat în anul 1822 totala independența a Braziliei față de Portugalia.

☼ Orașul britanic Coventry a fost distrus în întregime de aviația militară germană în 1940.

☼ În anul 1869 a fost terminată calea ferată trans-continentală ce pornește de pe coasta de vest până pe coasta de est a SUA.

☼ Bill Clinton este cel de-al doilea președinte american în istoria SUA care a trebuit să se supună unei proceduri de suspendare din funcție.

☼ Schleswig și Holstein sunt cele două ducate obținute de Prusia după victoria în războiul german din anul 1866.

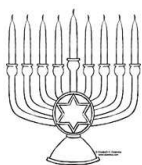
☼ Cesare Borgia, fiul nelegitim al Papei Alexandru al VI-lea a devenit cardinal în anul 1493.

☼ Hirohito a fost primul împărat al Japoniei care a făcut o vizită în străinătate, în anul 1971.

DICȚIONAR IUDAIC

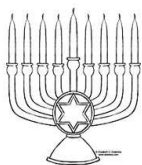
- Ⓢ **MAIM AHARONIM** – Apa de după masă. Nu numai înainte de masă trebuie spălate mâinile, ci și după terminarea prânzului. Înainte de **Bircat ha-Mazon**, se obișnuiește a spăla mâinile, cel puțin degetele.
- Ⓢ **MATAN TORA** – Denumirea revelației de pe muntele Sinai, când poporul evreu a primit Tablele Legii. Cel mai important eveniment în istoria evreilor și poate în istoria universală.
- Ⓢ **MINIAN** – Un număr de zece persoane de la vârsta de 13 ani în sus, formează „Minian”, numărul minim necesar pentru rugăciune publică, citirea în sulurile sfinte, etc.
- Ⓢ **NEVUA** – Profetie. Calitatea divină pe care au avut-o puțini și aleși, de a prevedea întâmplările și tăria de caracter de a dojeni poporul, inclusiv conducătorii lui, chiar și regi. Spre deosebire de alte nații și alte religii, profetia la evrei nu era un fel de prezicere a viitorului personal, ci un act spiritual de o deosebită înălțime, care privea soarta întregului popor. Profetismul la evrei a predicat pacea universală, respectarea omului, moralitatea desăvârșită, etc. Profetii l-au considerat pe Moșe Rabeinu ca primul profet și capul lor = Adon col ha-Neviim. Cu timpul au devenit factor important în viața poporului și rolul lor se schimbă după împrejurări. Astfel **Semuel** a fost conducătorul poporului până la înscăunarea lui Șaul ca rege și după aceea mentorul său. **Eliahu** a menținut trează conștiința național-religioasă a poporului pe vremea domniei lui Ahav, care datorită soției sale păgâne, înstrăina poporul de cultul său național. **Irmiahu**, care a trăit perioada cea grea a distrugerii Templului, a deplâns soarta poporului în elegia care a rămas pentru totdeauna amintirea celei mai grave calamități care s-a abătut asupra neamului. **Iehezkeil**, **Amos**, **Ieșaiahu**, au propovăduit credința în viața morală și în pacea universală, lărgind subiectul profetiei lor asupra tuturor neamurilor și descriind soarta întregii lumi. De la distrugerea Templului a încetat revelația profetică în Israel.
- Ⓢ **PINKAS** – Denumirea registrului în care sunt notate procesele verbale, regulamentele, listele nominale, nașteri, circumciziuni, căsătorii și decese, ale comunității evreilor. Sunt un izvor nesecat pentru studiul istoriei acestor comunități. Cele mai cunoscute Pinkasim sunt : Pinkas Waad Arba Arațot, Pinkas Waad Lita, etc. În biblioteca **Iad wa-Șeim** a apărut primul volum din Pinkas Kehilot Romania, redactat de un comitet în frunte cu Dr. Lavi.
- Ⓢ **RABAN** – Titlu președinților **Sanhedrin-ului** din sec. I î.e.n. și până pe la mijlocul sec. II e.n.. Acest titlu l-au purtat : Raban Gamliel ha-Zakein = cel Bătrân ; Raban Șimeon ben Gamliel I ; Raban Iohanen ben Zacai ; Raban Gamliel din Iavne ; Raban Șimeon ben Gamliel II. Toți în afară de Raban Iohanen ben Zacai făceau parte din **Beit Hilel**. Este o prescurtare a cuvântului Rabeinu = rabinul nostru și exprimă o recunoaștere unanimă a autorității.
- Ⓢ **ȘEIMOT** – Denumire populară dată rupturilor de foliante și foi din scrierile sfinte. Datorită sfințeniei, evreul pios obișnuiește să le adune și să le păstreze într-un loc anumit din sinagogă, **Gniza**. Din când în când aceste relicve sunt îngropate într-un loc anume la cimitir, sau arse. Numele „Șeimot” provine de la denumirea Domnului : Hașeim – care se repetă în foile sfinte.
- Ⓢ **TEIVA** – Ladă. A) Denumirea talmudică pentru lada sfântă, chivot. B) Denumirea obișnuită în zilele noastre pentru amvon în sinagogă. Expresia „Laavor Lifnei ha-Teiva”, înseamnă a oficia rugăciunea la amvon.

REMEDII NATURISTE

MURELE - Forma fructelor și a frunzelor, micii spini de pe tulpină recomandă murele ca fiind un fel de verișor primar am putea îi spune dar ceva mai sălbatic al zmeurei. De altfel, murele au în linii mari aceleași proprietăți terapeutice ca și zmeura, cele mai importante virtuți tămăduitoare le au frunzele de mur, ce au un caracter dezinfectant, cicatrizant, de reglare hormonală antihemoragică toate acestea fiind redutabile. Fructele pe de altă parte sunt depurative, răcoritoare, ușor astrigente, laxative în stare proaspătă și antidiareice în stare uscată; în medicina populară, fructele erau frecvent folosite pentru a trata răgușeala și bolile de gât, în general. Iată un mic îndrumar terapeutic pentru mure : *constipație* – cu 15 minute înainte de fiecare masă se mănâncă 3-4 pumni de mure proaspete, după care se iau 1-2 lingurițe de mirere. *Durerile de gât (răgușeala)* – jumătate de pahar de mure proaspete se combină cu un pahar și jumătate de mirere lichidă și de amestecă bine, după care se lasă să se întrepătrundă într-un borcan închis, vreme de 40 de zile. Se consumă ca atare sau filtrat, patru-șase lingurițe pe zi. *Ciclul menstrual prelungit sau sângerările abundente* – se ia o linguriță de fructe uscate și una de frunze, se opăresc cu o cană de apă fierbinte și se lasă la infuzat vreme de 20 de minute. Se bea acest ceai ceva mai fierbinte, îndulcit cu miere, în doze de câte trei-patru căni pe zi. *Infecțiile urinare* – o lingură de frunze de mur, una de frunze de afin și o linguriță de fructe de afin se pun la înmuiat de seara până dimineața în jumătate de litru de apă. Dimineața se strecoară, iar plantele care rămân se opăresc cu jumătate de litru de apă fierbinte, după care se așteaptă să se răcească. La sfârșit, se combină cele două licori, obținându-se aproximativ un litru de ceai, din care se bea câte o jumătate de cană din oră în oră. *Diaree* – se ia din două în două ore o jumătate de linguriță de frunze uscate și eventual un vârf de cuțit de mure uscate. *Leucoree* – o linguriță de frunze de mur se opăresc cu jumătate de cană de apă, după care se lasă la răcit. Se fac spălături cu irigatorul, de două ori pe zi, vreme de o săptămână, după care se face o pauză de cinci zile. La nevoie, tratamentul poate fi reluat, iar pentru a reduce inflamația în ceai se adaugă și jumătate de linguriță de flori de mușețel. *Hemoroizi, fisuri anale* – cinci linguri de frunze se opăresc cu doi litri de apă clocotită, se lasă la răcit, după care se filtrează. Se face o baie de șezut cu acest extract vreme de 10 minute, după care se strecoară printr-un tifon, frunzele rămase folosindu-se pentru o cataplasma ce se ține o oră pe anus.

NATURA LA ÎNDEMÂNA TA !!

Varza și proprietățile ei ! – Varza fiartă – de câțiva ani, au apărut în comerț dispozitive casnice, numite steamer (steam înseamnă abur în l. engleză), care fierb în aburi legumele. Este un mod de preparare termică foarte comod, rapid și care coform studiilor, păstrează vitaminele și enzimele verzei în proporție mare. De aceea de regulă, în 10-15 minute, varza tăiată felii este fiartă cu acest dispozitiv și în plus, păstrează gustul original și poate fi consumată fără o altă gătire, doar combinând-o cu ulei, cu sare și asortată cu alte legume fierte tot în abur precum (morcov, pătrunjel, țelină, dovlecel etc.). Dacă din pricina costului nu ne permitem un dispozitiv de fierbere cu aburi, atunci putem fierbe varza într-o oală de inox sau cu emailul intact, la foc iute, tăiată cât mai mărunț (eventual dată prin răzătoare), pentru a reduce la minimum timpul de preparare termică.

Varza călită (la cuptor) – o luăm în considerare doar în acest context pentru a sublinia faptul că, preparată astfel, varza nu mai are practic nici un fel de valoare terapeutică. Din cauza deteriorării principiilor sale active în urma expunerii îndelungate la temperaturi ridicate, ea își pierde bogăția de vitamine, de enzime, pigmenți cu efect antioxidant. De asemenea, oligoelementele și mineralele pe care le conține devin mai dificil de asimilat de către organism.

Varza murată – aceasta păstrează doar parțial vitaminele și celelalte substanțe vindecătoare ale legumei proaspete, în schimb, are conținutul de minerale, de fibre alimentare intact și important, are substanțe care ajută la îmbunătățirea digestiei, mai ales a digestiei grasimilor și a proteinelor. Aceasta este și explicația pentru care varza murată (la fel ca și castraveții murați) sunt nelipsite de la mesele cu mâncăruri grele (grase), pentru că simțim instinctiv că ne ajută digestia și metabolismul. Studii statistice recente mai arată că la populațiile care consumă multă varză murată (în Polonia, în anumite regiuni ale Germaniei și ale Olandei) rata anumitor forme de cancer este mult mai redusă, ceea ce ne sugerează faptul că o parte din vitaminele și antioxidanții din varza murată se păstrează într-un procent semnificativ în urma murării.

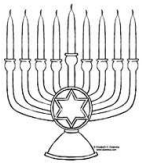
Cataplasma cu varză – este foarte simplu de aplicat : foile de varză se zdrobesc pe o planșetă de lemn și apoi se pun direct pe locul afectat, unde vor fi înfășurate cu un tifon subțire, așa încât să nu cadă. În genere, o aplicație externă cu varză se face vreme de 2-4 ore pe zi, după care zona tratată se lasă să se usuce la aer.

(CONTINUAREA ÎN NUMĂRUL VIITOR!)

CALENDARUL LUNII - IANUARIE

- La 1 ianuarie 1837 s-a născut MENDELE MOIHER SFORIM. Primul clasic al noii literaturi idiș și primul maestru al cuvântului evreiesc. A exercitat o înrăurire hotărâtoare asupra evoluției ulterioare a literaturii idiș. Câteva din operele sale : „Omulețul”, „Fișke-Șchiopul”, „Taxă”, „Aventurile lui Benjamin al- III-lea”. Bunicul literaturii idiș – cum l-a denumit Șalom Alehem – a murit la 8 decembrie 1917, la Odessa.
- La 1 ianuarie 1880 s-a născut scriitorul ȘALOM AȘ. Născut la Kutno, în Polonia și decedat la Londra, la 10 iulie 1957. Este unul dintre cei mai de seamă scriitori de limbă idiș, romanele sale : „Petersburg”, „Varșovia”, „Moscova”, „Psalmistul”, „Nazarineanul”, etc. au fost traduse în mai multe limbi. Aș a scris și piese de teatru (Dumnezeul răzbunării”, „Timpuri mesianice”), ce au fost reprezentate pe numeroase scene.
- La 9 ianuarie 1873 s-a născut poetul HAIM NAHMAN BIALIK. Cel mai de seamă poet al literaturii ebraice moderne. Câteva dintre poemele sale cele mai de seamă : „Orașul măcelului”, „Cuvântul din urmă”, „Cronică de foc”, etc. Împreună cu I. Ravnițki a prelucrat și publicat culegerea în 4 vol. „Legende iudaice”.
- L-a 10 ianuarie 1932 s-a născut AUREL VAINER, în orasul Ștefănești (județul Botoșani). Studii: școala primară româno-israelită "Narcise Leven", din Ștefănești, Liceul "Cultura - Mihail Sebastian", Liceul de băieți nr. 1 (Colegiul "Sf. Sava"), Liceul seral nr. 4-5 (fost "Sf. Andrei"), Institutul de Studii Economice și Planificare (în prezent, Academia de Studii Economice) - București. Doctor în economie, din 1965. Este autor a zeci de articole, studii și interviuri publicate în reviste de specialitate, din România și din alte țări, a unor cărți pe teme de marketing, a numeroase referate și comunicări științifice în macroeconomie, economia comerțului și marketing. Este referent științific în comisii de doctorat și îndrumător științific la lucrări de licență în economie. Este cadru didactic asociat la Academia de Studii Economice și Centrul de Perfecționare a cadrelor din economie și vicepreședinte al Camerei de Comerț și Industrie a României.
- În 12 ianuarie 1925 s-a născut la București - LAURENȚIU PROFETA. Studii: Facultatea de Filosofie din București, Conservatorul din București și din Moscova. Printre compozițiile sale, menționăm: Cântece pentru copii și tineret (1968), Prinț și cerșetor - balet (1970), Cântece țigănești (1971), Aventură în grădină - oratoriu pentru cor de copii și orchestra simfonică (1973), Triumful dragostei - balet (1983), Povestea lui Peter Pan - operă pentru copii (1984), Hersale - musical (1989), Carnavalul - balet (1991), Maria Tănase - musical (1992), Eva - acum - musical (1993). Este laureat al Premiului "George Enescu", 1946.
- La 14 ianuarie 1811 s-a născut poetul și scriitorul AVRAM BER GOTLOBER, unul din inițiatorii curentului înnoitor al *Hașkalei*.
- S-a născut la 28 ianuarie 1927 s-a născut, în Focșani - FELICIA ANTIP. Studiile liceale efectuate la Focșani, bacalaureatul - la București, Facultatea de Filosofie din Iași. Din 1950 până în 1963, a fost redactor la Agerpress, între 1963-1971 - la "Lumea", între 1971-1984 - la Radio, la "Tribuna României". Este autoarea volumului memorialistic Lumea din ziare (Ed. "Porto Franco" și Ed. "Cartea Românească, 1997).

Cultura și istoria nu trebuie să piară din conștiința noastră a românilor

Când afirm cele de mai sus le și susțin prin simplul fapt că atât apartenența și confluența istorică, geografică și economică au contribuit printr-o strânsă împletire la o cultură efervescentă, tumultuoasă și diversificată. Atenția mea se oprește asupra recente cărți lansate a profesorului de limba română domnul Ștefan O. Neagu un împătimit culegător de folclor, de datini și obiceiuri, dar și bun contribuabil asupra manualelor de română pentru gimnaziu și liceu. Acesta a scos la lumină printr-o muncă minuțioasă și pe alocuri sisifică volumul „***Din participarea evreilor autohtoni la dezvoltarea orașelor Râmnicu Sărat și Focșani***”. Munca prin cotloanele uitate ale arhivelor dar și aportul adus a unor persoane abilitate și nu în cele din urmă transpunerea autorului pe hârtie fac ca volumul de față să fie o imagine vie oarecum fidelă a vremurilor elogiata ce s-au consumat de demult. Dar nu putem fi astăzi aici dacă nu le-am aminti. Cartea în sine este un manuscris ce vine să ateste întrepătrunderea și aportul evreimii la dezvoltarea zonală și aici specificăm faptul că este vizată zona de întrepătrundere dintre Moldova și Muntenia mai exact Râmnicu Sărat și Focșani, dar tot odată să nu ne grănițuim, ci să dăm loc spiritului emfatic de a spune că evreii care au sălășluit pe aceste meleaguri au înfrumusețat acest *colț mirific de țară*.

Nu numai că au contribuit economic, ci și cultural și științific pentru că fie vrem sau nu cartea vine să ne readucă aminte de oameni mari pe care ia dat comunitatea evreilor din Focșani dar și din Râmnicu Sărat. Făptuitorul acestei biografii lansate și la Sinagoga Comunității Evreilor din Focșani în luna ianuarie – domnul Ștefan O. Neagu acest „*cronicar de modă veche*”- împreună cu aportul editurii Rafet – sub egida domnului Constantin Marafet din Râmnicu Sărat au pus bazele acestei colaborări prodigioase, ce-a de plămădiu acest volum. Alături de aceștia și-au adus aportul un grup de samariteni, persoane care prin amabilitatea dumnealor au pus fie la dispoziție materiale de arhivă, documente, înscrisuri sau au relatat evenimente și întâmplări știute și trăite de aceștia. Aici trebuie să-i amintim pe domnii : Rond Mircea, G. Brukmaier, N. Bercu, I. Șvarț și aportul semnificativ material acordat de către familia N. Bercu.

Lansarea de la Sinagogă a fost un succes neapărat pentru faptul că au fost prezenți un număr mare de cititori sau că au fost și membri ai cenaclului literar de luna gazduit de același lăcaș, ci pentru simplu fapt că numitorul comun este acela că *românul* indiferent de rasă, religie sau „culoare” – este însetat de cultură.

Sper că prin cele elogiata în rândurile de mai sus să vă fi convins să lecturați acest volum minunat care sincer în opinia mea nu trebuie să lipsească din biblioteca oricărui împătimit de lectură și nu numai.

Redactat de Negoită Teodor Bogdan

MENORA – MINIREVISTA A COMUNITĂȚII EVREILOR FOCȘANI

INFO-CLUB

Pentru potențialii interesați, Comunitatea Evreilor din Focșani – situată în Str. Oituz Nr.4, pune la dispoziția fiecăruia o bogată bibliografie despre cultura, istoria și tradiția poporului evreu. La biblioteca clubului se pot procura noi cărți apărute la editura Hassefer și nu numai, sau pot fi împrumutate cărți, reviste, ziare sau se poate asculta muzica anilor 1970-1990. Tot la clubul comunității se pot urmări filme, pelicule și ecranizări celebre despre Israel sau despre viața evreilor în contextul social, politic și istoric totodată de-a lungul vremii. Se pot organiza concursuri și competiții pe tematica jocurilor de table, remi sau șah. De altfel să nu omitem faptul că, în fiecare zi de marți și joi între orele 9-11 medicul comunității noastre acordă consultații medicale persoanelor asistate de F.C.E.R. și membrilor ce aparțin comunității noastre.

AGENDA ACTIVITĂȚILOR DIN LUNA IANUARIE 2010

Iată după cum bine v-am obișnuit activitățile desfășurate de către Comunitatea Evreilor din Focșani în decursul acestei luni și evenimente de marcă la care aceasta a luat parte prin reprezentanții săi :

- Cu prilejul aniversării a 160 de ani de la nașterea marelui poet care a fost și este Mihai Eminescu ; Comunitatea Evreilor Focșani a fost invitată de către Biblioteca Județeană „Duiliu Zamfirescu” – la o serie de evenimente găzduite de aceasta sub egida aniversării marelui poet. Dar și Comunitatea Evreilor Focșani a organizat în nume propriu expoziție de carte, un microrecital, momente lirice și chiar un atelier de poezie închinat poetului, unde participanții au fost elevi și nu numai.
- Tot în ianuarie a fost prilejul lansării de carte, profesorul Ștefan Neagu ne-a încântat cu volumul „Din participarea evreilor autohtoni la dezvoltarea orașelor Râmnicu Sărat și Focșani” (biografie istorică) a acestor meleaguri.
- Un alt moment în care Comunitatea Evreilor din Focșani în parteneriat cu domnii profesori Carmen Atarciov și Emil Onea de la Colegiul Național Unirea sub a căror atentă îndrumare elevii, au prezentat un simpozion denumit generic „O istorie a evreilor”, unde Comunitatea a fost invitată.
- „Memorie vie” – împlinirea a 69 de ani de la săvârșirea Pogromului de la București, moment pios de rugă pentru sufletele nevinovate ce au pierit atunci.
- 27 ianuarie ziua în care lagărul de la Auschwitz a fost eliberat, zi internațională în memoria victimelor holocaustului cu prilejul împlinirii a 65 de ani de atunci.
- Sărbătoarea de „Tu bi Shvat” sau „Anul Nou al pomilor” – zi festivă și viaie celebrată la sinagoga Comunității Focșani cu a cărei prilej atât enoriași cât și invitații s-au delectat cu fructe și prăjituri, ocazie cu care s-au audiat cântece specifice sărbătorii și veselia a fost de „bon tone”.

ÎN ATENȚIA CITITORILOR!!!! Pe adresa de mail rondmircea@yahoo.com , așteptăm să ne contactați în vederea unor sugestii, articole, fotografii și alte documentații ce fac rostul a fi publicate pentru cei ce vor să fie informați să citească. Mulțumim anticipat!! SHALOM!!

Tu bi' Shvat

Istoricul sărbătorii de “Tu bi Shvat” ne relevă faptul că această zi este una relativ minoră în calendarul iudaic, de altfel nici nu este menționată în Biblie, iar primele referiri la această zi datează din perioada celui de-al Doilea Templu. Sărbătoarea de „Tu bi Shvat” este cunoscută sub mai multe denumiri precum „Roș Hașana la Ilanot” (Anul Nou al copacilor), „Hamisa Asar bi Svat (15 Svat) denumire ce provine de la data calendaristică a acestei sărbători ce își are datarea pe 15 ale lunii Svat („Hamisusar” – idiș) și denumirea „Tu bi Shvat”, unde „Tu” este echivalentul valorii numerice ale cifrei 15.

Dacă până în acest moment am identificat oarecum semnificația denumirii sărbătorii, acum ne oprim asupra faptului că, fixarea unei date ce semnifică „*Anul Nou al arborilor*” este strâns legată de faptul că în această perioadă are loc *zečiuiala* recoltei de fructe.

Însuși ziua de „Tu bi Shvat” reprezintă delimitarea recoltei vechi de cea nouă, moment ce devine astfel dată limită de fixare a zeciuiei : prin urmare că roadele, **fructele** coapte de dinainte de *Anul Nou al arborilor* erau inerent incluse în calculul anului precedent, iar fructele ce se coceau după această **zi** (*sărbătoare*) aveau să fie taxate în anul următor. Repet faptul că „Tu bi Shvat” nu este menționată în Biblie, de altfel discuții pe tema acestei sărbători apar în timpul perioadei Misnaice. Rabinii din timpul Misnei sunt de acord ca Anul Nou al copacilor să fie în luna Svat, lună care de altfel marchează sfârșitul iernii și debutul primăverii, dar au fost și vor fii dezbateri și discuții asupra aspectului datei exacte : cea de întâi ale lunii sau 15 ale lunii Svat. Din perioada Misna este demn de relatat o discuție între școala Hilel – ce fixează data sărbătorii la 15 Svat și școala lui Samai ce fixează Tu bi Shvat la data de 1 Svat.

Discordanța dintre cele două școli parese că denotă diferența de prosperitate avută de cele două.

Dar în cele din urmă se optează pentru data de 15 Svat (Tu bi Shvat), rabinii încadrând-o pe această (sărbătoare) în rândul celorlalte sărbători cu conotație agricolă precum *Sucot* și *Pesah* – ce sunt celebrate de asemenea la mijlocul lunii. Cum am putea spune ? un paradox cei drept, odată cu distrugerea celui de-al Doilea Templu moment ce face legile zeciuiei ineficiente și inaplicabile atât Ierusalimului cât și a Țării Sfinte (generic afirmând) – sărbătoarea Anului Nou al arborilor *nu se pierde*, din contră în mod inexplicabil o regăsim în exil în condiții climaterice fundamental diferite, dar la fel sărbătorită ca la începuturi. De aici nu denotă decât faptul că, „Tu bi Shvat” a supraviețuit ca sărbătoare însuși prin faptul că reprezintă „*puntea*” de legătură cu Ereț Israel și ritmurile climaterice din această țară.

MENORA – MINIREVISTA A COMUNITĂȚII EVREILOR FOCȘANI

În ceea ce privește și incumbă sărbătoarea de Tu bi Shvat este prin definiție și esență o sărbătoare închinată naturii ceea ce nu o face să fie legată de nici un serviciu religios aparte și înlăuntrul sinagogii. Dacă la capitolul ceremonii însă nu se reliefează, Tu bi Shvat – ul însă posedă obiceiuri strâns legate de caracterul și întrepătrunderea sa cu natura, dar în special cu copacii. Spre exemplu în Ereț Israel, pe vremea celui de-al Doilea Templu ființa obiceiul de a planta un copac la nașterea unui copil (*un cedru – copac falnic și semț dar și rezistent în cazul în care copilul era băiat, iar dacă era fată era sădit un chiparos – copac mai mic și fragil, lemnul acestor arbori deservea la construirea baldachinului (hupa) la nunta fiecăruia după caz*). Misticii din Safed aveau să introducă noi ceremonii legate de celebrarea Anului Nou al arborilor în decursul sec. al XV-lea. Astfel că Tu bi Shvat era celebrat printr-o adunare la care se consumau anumite fructe, specifice țării, se cântau cântece special compuse pentru acest prilej și erau băute 4 pahare de vin, similar sederului de Pesah. Tradiția avea să se răspândească apoi în toate comunitățile sefarde de pe întinsul Europei și din țările islamice. La 1753 avea să fie publicată o culegere de texte anume pentru această sărbătoare, sub denumirea de „*Peri et hadar*” (Fructul arborelui frumos).

În schimb alte comunități au introdus în paralel cu cântecele și obiceiul de a consuma fructe specifice Israelului, dar și alte tradiții. Spre exemplu evreii din Grecia, din comunitatea Saloniki obișnuiau să se îmbrace cu costume ce simbolizau diferite feluri de copaci, să cânte și să recite texte ce aminteau de importanța copacilor în viața oamenilor, aceste reprezentații cel mai adesea erau ținute în sinagogă sau în locuri publice. Evreii din Kurdistan obișnuiau odinioară să așeze fructe în jurul unui copac, subliniind simbolistica abundenței și totodată fertilitatea pământului. Procesionarea era strâns legată și de intonarea unor cântece și rugăciuni pentru o recoltă bogată în anul ce avea să urmeze, dar și pentru copii.

De menționat este faptul că, oricât de felurit este sau era modul în care evreii sărbătoreau Anul Nou al copacilor, de obiceiurile diferite, tradiția în ce privește consumarea fructelor specifice Ereț Israelului este *linia comună a tuturor*. Roșcova este fructul de onoare, de oarece crește din abundență în Israel, apoi smochinele, curmalele și stafidele. O semnificație deosebită printre copacii din Israel o are migdalul – simbolizând echivalentul ghiocelului de pe aceste meleaguri.

În prezent, în Israel se obișnuiește ca-n grădinițe și școli, fiecare copil să sădească un pom, în ziua aceasta. Pomii aceștia sunt puși la dispoziție de către Keren Kayemet, iar locurile sunt prestabilite în funcție de cerințele țării.

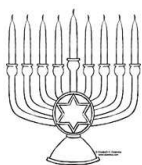
MENORA – MINIREVISTA A COMUNITĂȚII EVREILOR FOȘANI

“160 de la nașterea marelui poet Mihai Eminescu (Biblioteca Județeană)”

„LANSARE DE CARTE – EVREII DIN FOȘANI ȘI RĂMNICU SĂRAT”

POȘTALIONUL A SOSIT!

La redacție ne-a parvenit următorul articol trimis de domnul ing. Norbert Zilberman care ne-a destăinuit că articolul în discuție a fost publicat și în revista « Semnalul » editată în Canada și de aceea ni se face și nouă o deosebită cinste spre al publica, vă las să lecturați în cele ce urmează :

H. SILBERMAN – CAMPION DE ȘAH AL ROMÂNIEI (Norbert Zilberman – România)

Am în față o interesantă carte intitulată « Însemnări din lumea șahului » al cărui autor, Ion Gudju a fost un patriarh al șahului românesc. Deschid la pagina 128 și văd diagrama care prezintă rezultatul « Turneului de antrenament București 1929 ». Vă las, dragi cititori, să vă delectați parcurgând lista celor șase participanți : Gudju, Wechsler, Loewenton, Herland, Taubam, Mendelsohn. Altă diagramă, de data aceasta din « Revista Română de Șah » nr.7 din 1936. Se prezintă rezultatele turneului internațional de șah de la Reus, lângă Barcelona. Am avut plăcerea să găesc în fruntea clasamentului – deci câștigător al concursului – numele unui participant din România, Heinrich Silberman.

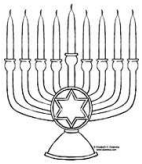
A apărut ca un meteor pe firmamentul șahului românesc în anul 1931, când a deschis la București, venind de la Galați. În anii 1932 și 1933 a câștigat cu brio campionatul Capitalei. După un oarecare recul, în 1934, devine în anul următor campionul României. A câștigat acest concurs în mod detașat, devansându-l pe al doilea clasat cu nu mai puțin de 2 puncte, realizând un procentaj de 83% (12,5 puncte din 15 posibile). Acest rezultat strălucitor l-a propulsat în furtea echipei naționale a României care a participat, în același an (1935), la Olimpiada de Șah de la Varșovia. În postura de lider al echipei, jucând la prima masă, a avut ca adversari numai stele de primă mărime, în frunte cu faimosul campion al lumii Alehin, care reprezenta Franța. În aceste condiții rezultatul său a fost, aș spune firesc, modest.

Ziarele de dreapta din țară nu au scăpat prilejul de a-l acuza că – evreu fiind – nu a apărut cu onestitate culorile naționale. Cu toate acestea, Federația Română de Șah, având la conducere personalități cu orientare democratică, printre care și Mihail Sadoveanu, nu numai că i-a luat apărarea, dar l-a și delegat să reprezinte țara la turneul de la Reus. A fost, după știința mea, primul turneu internațional de șah câștigat de un jucător din România.

Acest succes a fost cântecul său de lebedă. După 1936 numele său nu mai apare în revistele de specialitate. Se pare că a murit răpus de boală, tânăr, pe meleaguri străine.

O constatare amară : în cartea « Șahul de la A la Z » de Constantin Ștefaniu, apărută în 1984, la capitolul « Vieți dăruite șahului », unde sunt prezentate în ordine alfabetică personalitățile șahiste românești și străine, numele Silberman ... lipsește !!

Am încercat, cu modestie, să apăr această nedreptate și să evoc pentru cititorii revistei « Semnalul » pe (aproape) omonimul meu H. Silberman.

AGENTUL TERMIC, SISTEMUL DE ÎNCĂLZIRE ȘI CENTRALELE DE BOC !

